

Belgie

Do konce května převládaly podprůměrné teploty. Od 10. května byl výskyt chladných anomálií relativně malý (obecně ve srovnání s dlouhodobým průměrem méně než 2°C). Mírné mrazy se omezily na první květnové dny. Červen byl zatím teplejší než obvykle. Nejvyšší teploty byly naměřeny 1. a 3. června s denními maximy dosahujícími 25°C až 29°C. Srážkové události byly časté - téměř denně - až do 25. května. Od té doby převládají suché a slunečné podmínky, které kolem 3. června přerušily několikadenní (místně silné) přeháňky. Pokud vezmeme v úvahu zájmové období jako celek, srážky se na většině území blížily dlouhodobému průměru.

Bělorusko

Po první květnové dekádě, která byla chladnější než obvykle, oscilovaly teploty kolem průměru. Kumulativní srážky byly výrazně nadprůměrné, zejména kvůli častým květnovým srážkovým událostem. Podmínky půdní vlhkosti byly pro plodiny obecně příznivé, ale nadměrné podmínky půdní vlhkosti po intenzivních květnových deštích mohly narušit polní provoz. Globální záření bylo pod průměrem. Fenologický vývoj ozimé pšenice je stále mírně zpožděn kvůli chladnému počasí na konci dubna a na začátku května. Akumulace biomasy však nabrala na obrátkách díky vyšším teplotám v květnu a na začátku června a v současné době se blíží průměrným hodnotám. Zimní plodiny se chystají začít kvést za příznivých agrometeorologických podmínek. Podmínky byly také příznivé pro výsev, který byl dokončený na konci května a pro časný vývoj kukuřice. Vývoj plodin a akumulaci biomasy u kukuřice je průměrný. Prognózy výnosu pšenice ozimé a kukuřice jsou pozitivní.

Bosna a Hercegovina

Data nejsou dostupná.

Bulharsko

Průměrné teploty od 1. května přerušila na začátku června krátká epizoda chladného počasí. Srážkové kumulace dosáhly v severovýchodním Bulharsku nadprůměrných hodnot, zatímco jinde byl zaznamenán srážkový deficit. Nejsilnější deficit převládá v jihovýchodním Bulharsku, kde bylo zaznamenáno méně než 40 mm srážek. Půdní vlhkost je v severní části země na uspokojivé úrovni. Na jihovýchodě se úroveň půdní vlhkosti blíží dlouhodobému průměru, a to navzdory dešťovému deficitu. Zimní plodiny obecně postupují dobře; jejich fenologický vývoj je v souladu s dlouhodobým průměrem. Měkká pšenice ozimá již dosáhla na jihu země fáze zrání. V severních oblastech Bulharska převládá fáze plnění zrna. Navzdory deficitu dešťových srážek v jihovýchodním Bulharsku tedy zůstává prognóza výnosů ozimých plodin výrazně nad pětiletým průměrem. Vývoj jarních plodin se mírně zpozdil, zejména kvůli chladnému počasí na začátku června. Prognóza výnosů je v souladu s dlouhodobým trendem.

Černá Hora

Data nejsou dostupná.

Česká republika

Neobvykle chladné anomálie počasí během první květnové dekády (kdy průměrné teploty klesly o 2 až 3 °C) následovalo během druhé květnové dekády krátké oteplení, po kterém zůstaly teploty pod dlouhodobým průměrem až do konce měsíce. Začátek června byl charakterizován nadprůměrnými teplotami (s maximy přesahujícími 26°C). Kumulativní srážky v průběhu zájmového období byly výrazně nadprůměrné. Časté srážkové události doplnily zásoby půdní vody. Globální záření bylo podprůměrné. Zimní a jarní plodiny jsou v dobrém stavu. Po převážně studeném jaru se plodiny opožďují ve vývoji a akumulace biomasy je podprůměrná. Vyšší červnové teploty však podpořily zrychlení vývoje a růstu plodin. Nižší průměrné srážky na konci května a na začátku června vedly v kombinaci se stoupajícími teplotami k úbytku vlhkosti v ornici; podmínky půdní vlhkosti jsou pro plodiny v současné době přiměřené. Počáteční vývoj letních plodin zpomalil kvůli chladnému květnu. Fenologický vývoj a akumulace biomasy jsou pod sezónním průměrem. Jelikož je kukuřice stále v rané fázi vývoje, prognóza výnosu odpovídá dlouhodobému trendu. Prognóza výnosů u zimních a jarních plodin se podstatně nezměnila.

Dánsko

Teploty zůstaly po většinu zájmového období podprůměrné, pouze během druhé květnové a první červnové dekády vzrostly na několik dní nad sezónní hodnoty. Srážky byly časté a hojné. Do konce května srážkových úhrnů ubylo, což zabránilo hrozícímu podmačení půdy. Úrovně záření byly podprůměrné. Vlhké počasí zvýšilo tlak chorob, ale plodiny jsou v dobrém stavu. Zvýšené teploty na konci zájmového období zrychlily vývoj plodin, který se v současné době blíží sezónním hodnotám. Přiměřený přísun vody a nedávne zvýšené teploty pomohlo částečně obnovit zpomalení růstu. Výnosový potenciál pro zimní a jarní plodiny je zachován. Příznivé podmínky v nadcházejících týdnech umožní další oživení růstu a dosažení nadprůměrných hodnot. Růst a vývoj brambor a cukrové řepy je průměrný. Bohaté květnové srážky způsobily zpoždění výsevu kukuřice. Prognóza výnosů u ozimých i letních plodin je pozitivní.

Francie

V květnu bylo chladněji než obvykle. Teploty se na východě pohybovaly od 2°C do 2,5°C pod dlouhodobým průměrem; v západních oblastech o 1,5°C pod dlouhodobým průměrem. Od začátku června byly naměřeny vyšší teploty, které nad dlouhodobým průměrem oscilovaly, ale nepřesáhly 30°C. Kumulativní srážky byly nadprůměrné, a to o 10–50%, s výjimkou Midi Pyrénées, Languedoc-Roussillon a NordPas de Calais, kde se srážky blížily sezónnímu úrovní. Zatímco před zájmovým obdobím převládalo suché počasí, které omezovalo tlak chorob na ozimé obiloviny, srážky pozorované během současného zájmového období byly příznivé pro většinu plodin na orné půdě. Teploty, které byly nižší než obvykle, byly příznivé pro oziminy. Prodlužovalo se vegetativní období pšenice ozimé a ječmene, což obvykle souvisí s vyšším počtem zrn a pozitivním dopadem na výnosy. Podmínky během kvetení, na konci května, byly většinou příznivé. Nyní se očekává, že nadprůměrné teploty pozorované na začátku června mírně sníží hmotnost zrna. I přesto zůstávají podmínky příznivé. Prognózy výnosů u měkké pšenice a ozimého ječmene byly revidovány směrem nahoru. Prognózy výnosu pšenice tvrdé a řepy zůstávají, vzhledem k řadě nepříznivých podmínek od začátku sezóny, zachovány. Povětrnostní podmínky umožňovaly řepce kompenzovat dopad chladného počasí, které bylo zohledněno již minulý měsíc. Jarní plodiny byly v porovnání s pětiletým průměrem ve vývoji pokročilejší, a to díky suchému dubnovému počasí. Jejich růst byl následně kvůli květnovým chladným teplotám opožděn. Nyní je v souladu s pětiletým průměrem. Prognózy výnosů u kukuřice, slunečnice a sóji odpovídají trendu. Prognózy výnosů cukrové řepy a brambor byly revidovány směrem dolů vzhledem k chladnému období pozorovanému na začátku sezóny.

Chorvatsko

V tomto období byly povětrnostní podmínky chladnější než obvykle. V porovnání s dlouhodobým průměrem byly teplotní anomálie obvykle nižšími než 2 °C. To ovlivnilo zejména jarní plodiny, jejichž vývoj se mírně opožďuje. Ve východním a jižním Chorvatsku (východní části Kontinentální Hrvatské a jižní části regionů Jadranská Hrvatska) byl zaznamenán mírný dešťový deficit. Navzdory mírnému srážkovému deficitu jsou úrovně půdní vlhkosti v na uspokojivé úrovni, což poskytuje celkově dobré podmínky pro zimní a jarní plodiny. V Jadranské Hrvatské převládá mírný deficit půdní vlhkosti. Prognóza výnosů zůstává nezměněna, je mírně nad pětiletým průměrem.

Itálie

V severní Itálii byl květen chladnější než obvykle. V červnu se teploty zvýšily. V příštích 10 dnech se očekávají další horké dny. Srážky byly průměrné až hojné (severovýchodní regiony), s výjimkou Piemonte a východní Emilia Romagna, kde byly srážky vzácné (napadlo pouze 60% dlouhodobého průměru). Zimní plodiny jsou ve fázi plnění zrna. Je pozoruhodné, že měkká pšenice - již v neoptimálních podmínkách kvůli studenému jaru - by mohla být dále ovlivněna přicházejícím horkým počasím, které zrychlí vývoj plodiny a zkrátí dobu tvorby výnosu. Vývoj kukuřice je stále opožděný, s neoptimální akumulací biomasy, zejména v Piemontu. Díky zvýšeným teplotám se téměř všude zotavuje do dobrého stavu. Ve střední Itálii v regionech Marche a Umbrie byly pozorovány sušší podmínky, ve srovnání s dlouhodobým průměrem s deficitem 75 mm (<50%). Průměrné až mírně podprůměrné teploty zabraňovaly nadměrnému vyčerpávání půdní vlhkosti. Pšenice tvrdá je na konci fáze plnění zrna, zatímco pšenice měkká a slunečnice jsou stále zpožděny. V jižní Itálii bylo podél pobřeží Jaderského moře (např. Puglia) a na Sicílii suché a teplejší počasí, zatímco na pobřeží Tyrhénského moře byly teploty a srážky (50 mm) průměrné. Na Sicílii se sezóna pšenice tvrdé uzavírá za optimálních podmínek. v Apulii a Basilicatě se díky příznivému počasí během plnění zrna očekává průměrný výnos.

Litva

V průběhu zájmového období byly teploty podprůměrné. Neobvykle vysoké teploty byly naměřeny během druhé květnové a první červnové dekadý. Srážky přesahovaly průměr. Byly zaznamenány radiční deficity. Plodiny jsou v dobrém stavu. Vývoj zimních a jarních plodin se blíží sezónním hodnotám. Ukazatele plodin jsou obecně pozitivní, zejména u ozimých plodin. Tlak škůdců a chorob byl nízký, ale očekává se, že se zvýší s vlhkým počasím a červnovými zvýšenými teplotami. Negativní dopad vlhkých podmínek byl hlášen u jarních obilovin, které byly zasety později a byly postiženy nadměrnou vlhkostí. Rozsah dopadu je však nejasný, plodiny se stále mohou zotavovat. Předčasně zaseté plodiny vypadají dobře. Prognózy výnosu zůstávají pozitivní.

Lucembursko

Data nejsou dostupná.

Maďarsko

Průměrné teploty naměřené v průběhu zájmového období (1. května až 12. června) patřily k nejnižším od roku 1979. Teploty zůstaly 1,5 až 2,5 °C pod dlouhodobým průměrem. Teprve minulý týden se teploty vrátily k normálu. Celostátní kumulativní srážky (77 mm) se rovnají průměru, ale prostorové rozdělení bylo nerovnoměrné. Západní a střední regiony Maďarska zaznamenaly o 10 až 45% více srážek než obvykle, zatímco některé oblasti podél jižní a severovýchodní hranice byly ve srovnání s průměrem vystaveny mírnému dešťovému deficitu (10 až 35%). Obavy z nedostatku vody, které vzrostly v posledních měsících, byly zmírněny, protože kumulativní srážky doplnily vodu do půdy po celé zemi. Vývoj ozimých plodin je zpožděn o jeden nebo dva týdny. Chladné počasí také zpomalilo růst a vývoj listové plochy letních plodin, zejména u kukuřice na zrno. Příznivé podmínky půdní vlhkosti v kombinaci s nadcházejícími vyššími teplotami mají pozitivní vliv na růst plodin. Řepka na konci května dokvetla a je ve fázi voskové zralosti. Je v dobrém stavu. Zimní obiloviny začaly kvůli chladnému počasí kvést až koncem května/začátkem června. V menší míře než u řepky přispělo vlhké počasí posledních měsíců k udržení vyššího výnosového potenciálu. Letní plodiny byly více ovlivněny chladným počasím během jejich raných fází růstu. V současné době jsou ve fázi vývoje listů. Deštivé počasí také zvýšilo u letních plodin tlak plevelů a škůdců. Prognózy výnosů u ozimých obilovin a řepky byly revidovány směrem nahoru, zatímco prognózy u letních plodin byly revidovány mírně dolů.

Moldávie

Data nejsou dostupná.

Německo

Stejně jako ve většině zemí západní Evropy byl měsíc květen chladnější a deštivější než obvykle. Tato studená anomálie byla na jihu výrazně silnější než na severu. Průměrné teploty zůstávaly po celý měsíc téměř trvale podprůměrné, s výjimkou poněkud teplejších dnů kolem 10. května. Součty teplot tak ukazují deficit, který ještě není plně kompenzován teplejším počasím, které nastalo na začátku června. Červnová změna počasí na slunečnější a sušší zrychlila růst plodin, zejména ve východním Německu a tím částečně dorovnal zpožděný vývoj pozorovaný od dubna. Na jihu můžeme stále pozorovat o něco větší zpoždění a také škody a záplavy, které způsobily silné bouřky s krupobitím. Letní plodiny, zejména kukuřice na zrno, které byly obecně zpožděny, zrychlily začátkem června růst. Vývoj většiny letních plodin odpovídá pro toto období běžným fenologickým fázím, stále však zaostávají v hromadění biomasy a rozšiřování listové plochy, a to hlavně cukrová řepa a brambory. Severní, střední (např. Hesensko) a jižní regiony Německa zaznamenaly o 10–50% více srážek než obvykle, zatímco Sachsen-Anhalt, Braniborsko a Mecklenburg-Vorpommern byly ve srovnání s dlouhodobým průměrem vystaveny mírnému dešťovému deficitu (10%). Vzhledem k zataženému počasí a častým srážkám se vyskytuje mírný radiční deficit, o něco výraznější ve Šlesvicku-Holštýnsku. V jižním Německu prší. Lokální přivalové deště, které byly zaznamenány počátkem června, by měly udržet růst plodin. Časté srážky ve spojení s vyššími teplotami však způsobily vysoký tlak chorob. Vývoj zimních obilovin čeká nejcitlivější stádium. Nejistota výnosu zůstává značně vysoká, i když první část cyklu prognózuje dobré výnosy. Letní plodiny jsou více ovlivněny zpožděním vývoje a nižší akumulací biomasy. Obecně se prognózy drží nad pětiletým průměrem.

Nizozemsko

Do konce května převládaly podprůměrné teploty. Od 10. května byl výskyt chladných anomálií relativně malý (obecně ve srovnání s dlouhodobým průměrem méně než 2°C). Mírné mrazy se omezovaly na první květnové dny. Červen byl zatím teplejší než obvykle. Nejvyšší teploty byly naměřeny 1. a 3. června s denními maximy dosahujícími 25°C až 29°C. Srážkové události byly časté - téměř denně - až do 25. května. Od té doby převládají suché a slunečné podmínky, které kolem 3. června přerušily několikadenní (místně silné) přeháňky. Pokud vezmeme v úvahu zájmové období jako celek, srážky se na většině území blížily dlouhodobému průměru.

Polsko

Květen byl chladnější. Výjimkou byla druhá dekáda, kdy byly teploty nadprůměrné. Kumulativní srážky v květnu byly na většině území výrazně nadprůměrné, s výjimkou jihovýchodní a zachodniopomorské oblasti, kde byl zaznamenán průměrný úhrn srážek. Zvyšující se teploty během první červnové dekadý v kombinaci s výrazně podprůměrnými srážkami vedly ke snížení úrovně půdní vlhkosti ornice, zejména na lehčích půdách. Zimní a jarní plodiny jsou obecně v dobrém stavu. Po období chladného jara se plodiny opožďují ve vývoji a akumulace biomasy je pod průměrem. Ozimá pšenice je zpožděna přibližně o 10 dní. Vyšší teploty v polovině května a června byly příznivé pro vývoj plodin, což napomohlo akumulaci biomasy. Prognóza vývoje zimních a jarních plodin je pozitivní, za předpokladu, že se nebude zvyšovat deficit půdní vlhkosti. Pokud by se dále prohluboval během kvetení a plnění zrna zimních a jarních obilovin, mohlo by to podstatně snížit potenciál výnosu. Pro adekvátní tvorbu výnosů by bylo dobré, aby v nadcházejících dnech napadlo dostatečné množství srážek. Počáteční vývoj letních plodin byl zpomalen nízkými teplotami, které byly zaznamenány po setí. Chladný, vlhký a větrný květen nebyl pro vzcházení a časný vývoj kukuřice příznivý. Z tohoto důvodu byla prognóza výnosu kukuřice na zrno mírně snížena. Pokud budou podmínky vlhkosti půdy v nadcházejících týdnech příznivé, stále existuje potenciál pro zlepšení.

Rakousko

Neobvykle chladné anomálie počasí během první květnové dekadý (kdy průměrné teploty klesly o 2 až 3 °C) následovalo během druhé květnové dekadý krátké oteplení, po kterém zůstaly teploty pod dlouhodobým průměrem až do konce měsíce. Začátek června byl charakterizován nadprůměrnými teplotami (s maximy přesahujícími 26°C). Kumulativní srážky v průběhu zájmového období byly v hlavních produkčních regionech v Rakousku průměrné. Časté srážkové události doplnily zásoby půdní vody. Globální záření bylo podprůměrné. Zimní a jarní plodiny jsou v dobrém stavu. Po převážně studeném jaru se plodiny opožďují ve vývoji a akumulace biomasy je podprůměrná. Vyšší červnové teploty však podpořily zrychlení vývoje a růstu plodin. Nižší průměrné srážky na konci května a na začátku června vedly v kombinaci se stoupajícími teplotami k úbytku vlhkosti v ornici; podmínky půdní vlhkosti jsou pro plodiny v současné době přiměřené. Počáteční vývoj letních plodin zpomalil kvůli chladnému květnu. Fenologický vývoj a akumulace biomasy jsou pod sezónním průměrem. Prodloužené chladné podmínky během jara vedly ke zhoršení prognózy výnosu sóji. Jelikož je kukuřice stále v rané fázi vývoje, prognóza výnosu odpovídá dlouhodobému trendu. Prognóza výnosů u zimních a jarních plodin se podstatně nezměnila.

Rumunsko

Na začátku a na konci května došlo ve velkých částech Rumunska k výraznému poklesu teploty, čímž bylo celé období chladnější než obvykle (2°C pod dlouhodobým průměrem). Anomálie srážek byly prostorově velmi rozdílné: deficit byl zaznamenán v západních a severovýchodních oblastech (20% až 50% pod dlouhodobým průměrem), zatímco přebytek byl naměřen ve východní, jižní a střední části země (v jihovýchodním Rumunsku až 80 % nad dlouhodobým průměrem). Dešťový deficit regionálně zesílil zemědělské sucho v západní části Banátské oblasti a lokálně v Moldavské oblasti. V ostatních částech země jsou zásoby půdní vlhkosti na uspokojivé úrovni. Chladné počasí zpomalilo vývoj zimních i jarních plodin. Zimní měkká pšenice je ve vývoji mírně opožděna, přesto na mnohých místech dosáhla fáze plnění zrna, s výjimkou středního severu, kde stále převládá fáze květu. Zimní obiloviny - zejména měkká pšenice - postupují dobře, i když pomaleji než obvykle. Většinou příznivé podmínky během kvetení zvýšily výnosový potenciál ozimé měkké pšenice. V důsledku toho se prognózy výnosů zvýšily. U letních plodin, které jsou stále v rané fázi vývoje, zůstává prognóza výnosů plodin v souladu s dlouhodobým trendem, a to i přes studený start sezóny.

Řecko

Data nejsou dostupná.

Slovensko

Neobvykle chladné anomálie počasí během první květnové dekády (kdy průměrné teploty klesly o 2 až 3 °C) následovalo během druhé květnové dekády krátké oteplení, po kterém zůstaly teploty pod dlouhodobým průměrem až do konce měsíce. Začátek června byl charakterizován nadprůměrnými teplotami (s maximy přesahujícími 26°C). Kumulativní srážky v průběhu zájmového období byly na západním Slovensku výrazně nadprůměrné. Časté srážkové události doplnily zásoby půdní vody. Globální záření bylo podprůměrné. Zimní a jarní plodiny jsou v dobrém stavu. Po převážně studeném jaru se plodiny opožďují ve vývoji a akumulace biomasy je podprůměrná. Vyšší červnové teploty však podpořily zrychlení vývoje a růstu plodin. Nižší průměrné srážky na konci května a na začátku června vedly v kombinaci se stoupajícími teplotami k úbytku vlhkosti v ornici; podmínky půdní vlhkosti jsou pro plodiny v současné době přiměřené. Počáteční vývoj letních plodin zpomalil kvůli chladnému květnu. Fenologický vývoj a akumulace biomasy jsou pod sezónním průměrem. Jelikož je kukuřice stále v rané fázi vývoje, prognóza výnosu odpovídá dlouhodobému trendu. Prognóza výnosů u zimních a jarních plodin se nezměnila.

Slovinsko

V tomto období byly povětrnostní podmínky chladnější než obvykle. V porovnání s dlouhodobým průměrem byly teplotní anomálie obvykle nižšími než 2 °C. To ovlivnilo zejména jarní plodiny, jejichž vývoj se mírně opožďuje. Zájmové období bylo charakterizováno hojnými srážkami ve Slovinsku, přičemž v západní části bylo zaznamenáno více než 250 mm (místně dokonce nad 400 mm). Regionálně to způsobilo nasycení půdy vodou a dokonce podmáčení, které se částečně vyskytlo kolem fáze květu měkké pšenice zimní. Kvůli příliš vlhkému a chladnému počasí byla ve Slovinsku prognóza výnosu měkké pšenice ozimé mírně snížena; zůstává však těsně nad pětiletým průměrem.

Srbsko

Data nejsou dostupná.

Švýcarsko

Data nejsou dostupná.

Turecko

Data nejsou dostupná.

Ukrajina

Zájmové období bylo počínaje 29. květnem poznamenáno nepříznivými povětrnostními podmínkami. Chladné - 2 dny po sobě trvající - období vyvolalo v jižní a východní oblasti bouřlivé počasí se silnými dešti, lokálně silným větrem a krupobitím, relativní vlhkostí nad 90% a značným deficitem radiace. Takové povětrnostní podmínky byly pozorovány v některých hlavních regionech produkujících pšenici (oblasti Chersonská, Záporizská, Dněpropetrovská, Doněcká, Charkovská a Luhanská). Plodiny byly na konci května v dobrém stavu. Prognózy výnosů většiny ozimů jsou na rekordních úrovních. Tyto povětrnostní podmínky způsobily velkou nejistotu ohledně ozimé pšenice. Kvalita zrna bude určitě negativně ovlivněna silnými dešti. Kromě toho byla část pšenice stále ve fázi květu, protože převládající nižší teploty zpozdily její vývoj. Vysoký tlak plísní (fusarium) spojený s mimořádně vlhkým počasím také vytváří velkou nejistotu ohledně dopadů na výnos pšenice ozimé. Prognóza výnosu ječmene zimního, který se pěstuje hlavně mimo zasaženou oblast, je stále rekordní. Ječmen jarní může těžit z pozorovaných srážek a stále má čas na zotavení. Proto lze i zde stále předpokládat rekordní výnos. Řepka ozimá může také trpět pokračujícím bouřlivým počasím - v západní oblasti se očekávají silné srážky. Neočekávají se žádné významné dopady na letní plodiny (sója, kukuřice na zrna a slunečnice): bouřlivé a vlhké počasí zvýší tlak chorob a způsobí podmáčení, ale tyto plodiny mají ještě čas dohnat vše později v létě, kdy mohou těžit z vysoké rezervy půdní vlhkosti.

Zdroj:

Texty vznikají na základě zprávy Evropské komise a JRC (Joint Research Centre)

Texty vznikají díky podpoře mezinárodního projektu DriDanube, který je spolufinancován Evropskou unií (ERDF, IPA)

